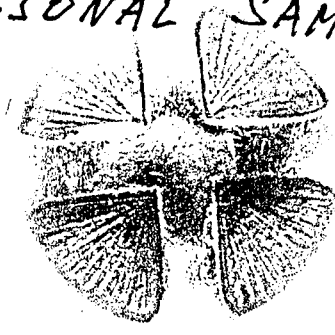

STIFTELSEN AV
NASJONAL SAMLING

103798

menn

**50 år er gått
- nå står han fram**

**DENNE
MANNEN SKAPTE
NASJONAL SAMLING**

US BOK

Tekst: Egil Ulateig. Foto: Håkon Bonafede

FORRÆDERIETS FØDSELSDAG

«Uten meg ville det neppe blitt noe
Nasjonal Samling våren 1933»

WALTER FYRST

- Nasjonal Samlings "jordmor"

Reklame- og filmmannen Walter Fyrst (82) spilte en hovedrolle da NS ble stiftet i mai 1933. Han var det levende bindeleddet mellom ulike grupperinger og ble Quislings første propagandasjef i partiet.

Nazistene hevder at Nasjonal Samling ble stiftet 17. mai, men det var i realiteten virksomt fra 15. mai. I en ti siders reportasje forteller Vi Menns Egil Ulateig om det forvirrende hendelsesforløpet for 50 år siden, og Fyrst står fram og beretter om sin egen betydning for Nasjonal Samling.

Tekst: Egil Ulateig. Foto: Håkon Bonafede

«Quisling var livsfjern og upraktisk»

En av de travleste personene i det politiske virvaret den underlige våren 1933, var disponenten i et firma som het Sporveis-Annonsene A/S.

Han var en høy, slank mann som uten stans oppsøkte de mest forskjellige politiske skikkelser i hovedstaden — og hensikten var helt klar.

I dag er *Walter Fyrst* en gammel, mild mann som ser på meg bak tykke brilleglass og sier, uten stolthet eller skam i røsten:

— *Det høres kanskje rart, men uten meg ville det neppe blitt noe Nasjonal Samling. Jeg var partiets jordmor. Men jeg visste ikke da at det var et misfoster jeg var i ferd med å dra fram.*

En rekke historikere er faktisk langt på vei enige med Fyrst.

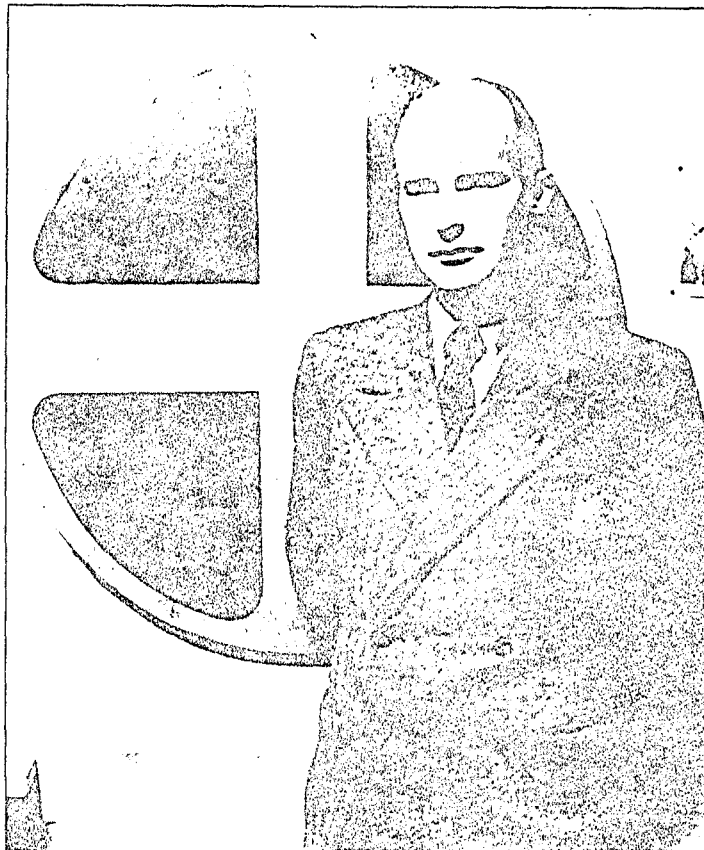
Hvordan ville Norges historie ha sett ut hvis ikke den utrettelige disponenten hadde agert som et levende bindeledd mellom de misfornøyde menns kontorer?

— Jeg hadde bare en vag forestilling om hva NS skulle bli, sier han. — Jeg var skuffet over de politiske partiene og deres ledere. Ville at hele landet skulle stå sammen om å løse de store problemene, først og fremst arbeidsløsheten.

I Nansens ånd

— Jeg var aktivt med i Fedrelandslaget og trodde det skulle arbeide i de to stifterne Christian Michelsens og Friðtjof Nansens ånd. Men etter hvert fikk storkapitalen makten der.

Allerede i 1932 møtte Walter Fyrst Vidkun Quisling for første gang. — Jeg ville at han skulle stille som formannskandidat for Oslo-

— Jeg hadde bare en vag forestilling om hva NS skulle bli, sier Walter Fyrst, her fotografert i sin ungdom. En høy slank mann som uten stans oppsøkte de mest forskjellige politiske skikkelser i hovedstaden. Hans arbeid skulle føre fram til Nasjonal Samling.

avdelingen av Fedrelandslaget. Jeg hadde sett meg om etter en fremtidig leder for Fedrelandslaget. Og Quisling måtte — etter manges mening — være mannen. Han hadde en egen nimbus i den tiden — forsvarsminister og Nansens høyre hånd under hjelpearbeidet mot hungersnøden i Sovjet-Russland.

Som det senere viste seg, var Quisling alltid vag. Han hadde andre planer, sa han. Fyrst ga ikke opp av den grunn.

Han hadde også tatt initiativet til en slags debatt-gruppe, Den nasjonale klubb, som av arbeiderbevegelsen ble sett på som et fascistreir.

Der vanket alt fra industriledere til troende nazister som *Adolf Egeberg jr.*, redaktør av et blad som het Fronten og medlem av den vesle gymnasiastgruppen som kalte seg Norges Nasjonalsosialistiske Arbeiderparti. Egeberg holdt et foredrag i klubben om nazismen.

— Selv visste jeg nesten ingenting

om nazismen, sier Fyrst. — Vi kalte oss nasjonale sosialister. Etterpå har jeg lest at noen i politiske kretser var oppsatt på å gjøre kupp. En slik tanke var fremmed for meg. Det var et nytt, annerledes Fedrelandslag jeg ville ha.

En naiv sjel

Walter Fyrst kjente ikke til alle de hemmelige planene og konspirasjonene som var i gang denne våren. Han var, som han selv sier: en naiv sjel.

— De sterke mennene bak Quisling på denne tiden var *J. B. Hjort* og *kaptein Frederik Prytz*, sier han. — *Quisling hørte på dem, men mest på Prytz.*

I slutten av april hadde Fyrst den fjerde samtalen med Quisling, som nå var gått av som forsvarsminister. Da fortalte Quisling at han ville starte et nytt parti — Nasjonal

Samling — og delta i høst stortingsvalg.

— Jeg ante fremdeles ikke i det hele tatt at det var først høsten at det ble klart for meg at Quisling var livsfjern og upraktisk.

Fyrst ordnet med de første lokalene, i Prinsens gate 7, nå sentrum. Og det var også han som hadde ansvaret for å innkalte stiftelsesmøtene til Nasjonal Samling.

Blant de innkalte var noen av Fyrsts dyktigste medarbeidere som *Arbeid* og *Arbeid*. Den hadde han fått i ge-

Selv visste jeg nesten ingenting om nazismen. Vi kalte oss nasjonale sosialister. Det var et nytt, annerledes Fedrelandslag jeg ville ha.»

alvt år tidligere. Denne aksjonens formål var å skaffe lønnet arbeid til ledige ved hjelp av innsamlede midler. I alt kom 1400 unge ut på eibygging. Etter fire års virksomhet ble den overtatt og drevet videre av et offentlige under navnet Statens Ungdomsarbeider.

Det ble holdt tre stiftelsesmøter til Nasjonal Samling i tiden mellom 8. og 15. mai. De fleste som møtte var innkalt av Fyrst, men det dukket også opp noen han ikke kjente. Fyrst sørget for at en kvinnelig stenograf tok referat av møtene.

Quisling kom ikke

— Det fantastiske hendte at Quisling ikke engang innfant seg til det første møtet. Men han dukket opp på det andre.

Det er vanskelig å si i dag hvilket inntrykk Quisling gjorde på meg da. Han var jo en stor mann i mine øyne, en Nansen i mindre format.

Thor Bjørn Schyberg, president i Nordisk Reklameforbund, som deltok på møtene, så klarere enn meg. Han trakk seg ut av det hele etter de tre møtene.

Den 16. mai sto Quislings store

artikkel på trykk i «husorganet» Tidens Tegn og plutselig var partiet virkelighet. Fyrst hadde ordnet med tillatelse slik at Quisling skulle holde tale på Eidsvoll den 17. mai. Men Arbeiderpartiet protesterte og planen ble droppet.

Fyrst ble den første ulønte propagandajefen for Nasjonal Samling, med Adolf Egeberg som sekretær. Men Fyrst beholdt vervet i bare ett år. Han ble fort offer for en av de utallige intrigene som alltid preget partiet.

Fyrsts store interesse er film. Under krigen laget han spillefilmen

«Unge Viljer». Den skildrer hvordan unge mennesker kunne velge i 1930-årene. Etter krigen har laget et stort antall programmer norsk fjernsyn.

I dag er han 82 år og er opp med å skrive den frivillige arbeidstjenestens historie. Han er bekymret over dagens ungdomsarbeidsløshet og landets forsvar i en spennende tid. Fyrst synes tiden i dag mer uhyggelig om årene før siste verdenskrig. For to år siden utga sin erindringsbok, «Min sti», han utdypet disse tankene.

Forts.

Verden rundt på 96 sider

Innhold

Nord-norsk farsott: Snøscooter-rally. (Side 40).

WALTER FYRST	3	«Uten meg ville det neppe ha blitt noe NS.»
FORRÆDERIET	8	Historien om det kaotiske spillet da NS ble stiftet den merkelige våren for 50 år siden.
PARTISTIFTERNE	12	Presentasjon av mennene bak Nasjonal Samling.
SUMP-ARABERNES RIKE	16	Et paradisi der tiden har stått stille.
TORE HEM	24	Møt bryterkjempen i ny rolle.
REDNINGSAKSJON	28	Han berget livet på grunn av en satellitt og en konkurrents fantastiske mot.
SNØSCOOTER-RALLY	32	Ålesund er blitt en av verdens største havner for tankskip i opplag.
RUTH ELLIS	36	Den siste kvinne som ble hengt i Storbritannia.
VINDKRAFT	38	Vinden temmes og gir billig strøm.
SUPERTANKERE	40	Farsott i 170 kilometer/t.
UKENS BOK	midten	Villbarnet Marcos.
UNDERHOLDNING	42	Roman, novelle, humor, leversider m.m.
MAGASINET	59	

Utgiver: Ernst G. Mortensens
Forlag A.S.
Sørkedalsvn. 10 A — Oslo 3
Tlf. 02-60 30 90

Ernst G. Mortensens Forlag A.S. er
også utgiver av Norsk Ukeblad og Det
Nye.

Adm. dir.: Carl L. Mortensen
Annonselektor: R. M. Marthinsen
Markedslektor: Ole E. Grønaker

Abonnement kan kun bestilles ved
forskuddsbetaling over postgiro nr.
5 12 03 08. Det tar ca. 3 uker fra
innbetaling til mottagelse av bladet.
Abonnementpris: Helår kr. 390,-; halvår
kr. 195,-, kvartal kr. 97,50 inkl. moms
for Norge. De øvrige skandinaviske land
uten moms, helår kr. 325,-, halvår kr.
162,50, kvartal kr. 81,25. Øvrige land og
skip i utenriksfart uten moms, helår kr.
507,-, halvår kr. 253,50, kvartal kr.
126,75. Alle henvendelser vedr. abonne-
ment rettes til A/S NORDATA, post-

boks 2233, 7001 Trondheim, telefon
07-96 74 11 — 07-96 74 98.

Redaksjonen overtar intet ansvar for
manuskripter og bilder som ikke er
bestilt.
Dette blad må ikke utleies i ervervs-
messig øyemed.

Trykk: Forenede Trykkerier AS,
Oslo 4.

Det kaotiske spillet da Nasjonal Samling ble stiftet den merkelige våren 1940

"KAN VI HA EN LEDER SOM

Det var en dyster og skjebnesvanger vinter, 1940, og i Norge gikk den over i en kaotisk og usikker vår.

Det lå spenning og forventning i luften. Det var som om verden ventet at noe nytt og annerledes skulle skje . . .

De harde tidene så ikke ut til å ta slutt. I Norge gikk 160 000 mennesker uten arbeid denne vinteren.

Arbeiderpartiets ledere snakket fremdeles om revolusjon og klassekamp.

Men den 31. januar 1940 var Adolf Hitler blitt rikskansler i Tyskland. Italia var et fascistisk diktatur helt fra 1925.

Og døningene der ute fra nådde Norge. I februar falt den første og siste Bondepartiregjeringen landet noengang har hatt, og det var få som sørget.

Der sto en forsvarsminister som plutselig bare var ulønnet major. Han het *Vidkun Quisling*.

Den nye statsministerens navn var *Johan Ludvig Mowinckel*. Men det var den sky, innelukkete grubleren fra Fyresdal som fremkalte de sterkeste følelsene, både av begeistring og avsky, vinteren og våren 1940.

FORRÆDERIETS FØDSELSDAG

«TØR SE FOLK I ØYNENE?»

I ettertid er det lett å se at akkurat denne perioden var Quislings glanstid i norsk politikk.

Det så man først etter hans store gjennombrudd i norsk opinion, alen hans i Stortinget den 7. april 1932. Der gikk han til flammende angrep på Arbeiderpartiets undergravende virksomhet, og etterpå rykket en rekke av landets fremste borgere ut i et opprop og støttet ham. Der sto navnene på folk som general Jens Brattlie, brukseier John Collett, skulestyrar Ears Eskeland, dikteren Ronald Fangen, skipsreder A. Klaveness, høyesterettsjustitiarius Herman Scheel, ja til og med den jødiske legen W. Koritzinsky.

Quisling hadde, noe ufortjent, fått «æren» av å ha satt inn soldater mot streikende arbeidere i det som er blitt kalt Menstad-slaget i Porsgrunn i 1931. Det famøse «pepperoverfallet» i regjeringskontorene hvor det ble kastet pepper i øynene på Quisling, skaffet ham også blest. Hans fiender hevdet at overfallet var arrangert, eller var et resultat av en privat feide. Noen som sto Quisling nær heller til denne antakelsen. *Fæll*

Samtidig som han var forsvarsminister i Bondepartiregjeringen, sto Quisling som medlem av en underlig organisasjon, Nordisk Folkereising, som ville fjerne det parlamentariske systemet i Norge. Organisasjonen eksisterte imidlertid hovedsakelig på papiret. Formannen var kaptein Frederik Prytz, en venn av Quisling fra tiden i Russland i 20-årene. Carl Joachim Hambro forlangte at organisasjonen skulle forbys. *Fæll*

NS settes ut i livet

Men i mars 1933 ble den gjenopplivet. Akkurat samme kveld som det ble klart at Quislings hovedmotstander i Bondepartiet, tidligere statsminister Jens Hundseid, var blitt gjenvalgt til partiformann, holdt «det politiske rådet» i NF møte.

Da hadde major Quisling allerede kommet med en av sine viktigste artikler i Tidens Tegn, «Retningslinjer». En annen viktig artikkel het «Klare linjer». Begge to utmerket

seg ved at de manglet nettopp klarhet og retning.

To andre grupper som var typiske for tiden fikk betydning for skapelsen av NS. Den ene var et debattforum kalt Den Nasjonale Klubb, drevet av den energiske film- og reklamemann Walter Fyrst. Der vanket enkelte ledende folk fra næringslivet, men mest unge gymnasiaster og studenter. Man lyttet til foredrag og diskuterte norske og utenlandske forhold.

Den andre gruppen, Fedrelandslaget, var en landsomfattende organisasjon startet av 1905-mannen Christian Michelsen og Fridtjof Nansen i 1925 — nå under nærmest diktatorisk ledelse av Joachim Lehmkuhl. Sterke grupper innenfor Fedrelandslaget så Quisling som den nye politiske leder i Norge.

Men Quisling var, som vanlig, ute av stand til å ta raske og klare avgjørelser. Det var imidlertid en annen ung mann som var fanget inn av de samme ideer, J. B. Hjort, en av de ledende skikkelser i Fedrelandslaget.

Fyrst var bindeleddet

Mellom disse gruppene og personene var Walter Fyrst det levende bindeleddet. Han hadde først gått til Quisling og spurt om han hadde tenkt å starte den nye bevegelsen.

«Jeg vet ikke riktig», svarte han. «Kan De ikke snakke med Hjort?»

Fyrst gikk deretter til Hjort. «Quisling ba meg spørre hva du mener om å starte hans bevegelse nå?»

«Det får han avgjøre selv», svarte Hjort.

«Men han ba meg snakke med deg om det».

«Vil han være leder, får han vite at han er det», svarte Hjort.

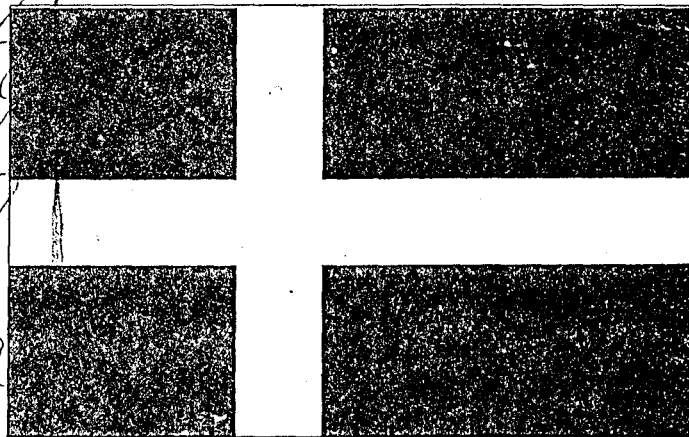
Utover våren vaklet Quisling. Han hadde ingen presise planer om hvordan partiet skulle se ut, heller ikke hadde han noe partiprogram. grunnen var han mest interessert i fortsette innenfor Bondepartiet. Både han og Hjort så for seg et slikt Bondeparti for byene, det skulle hete Det Norske Folkepartiet. Mr. Hundseid sto i veien.

Og slik ble begivenhetene, høy tilfeldig ledet fram til tre underlige sammenkomster i et møterom i Grand Hotell i Oslo i første halv av mai.

Quislings fravær

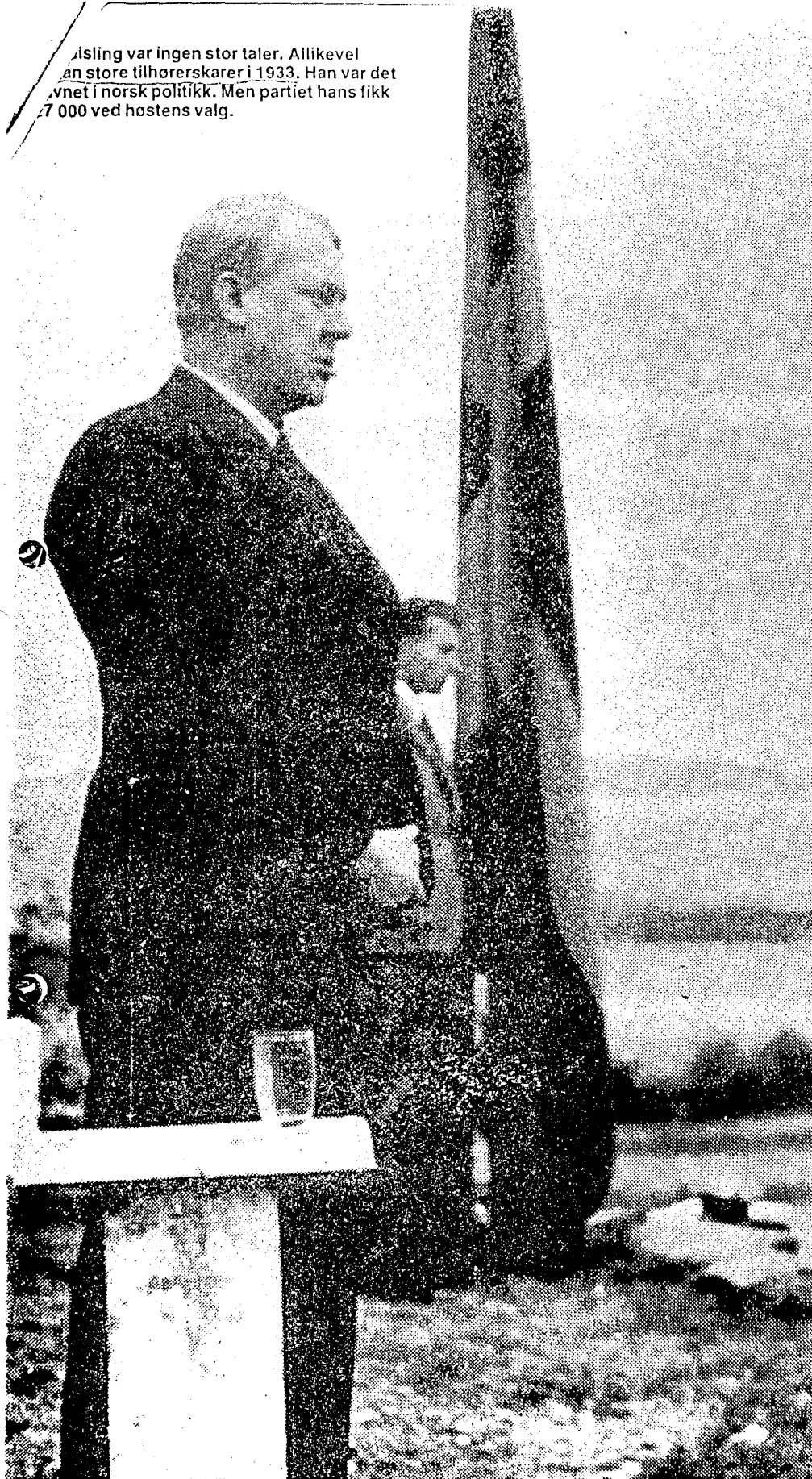
Det første møtet fant sted den 6. mai og det mest sensasjonelle ved det var at føreren selv glimret ved sitt fravær.

Walter Fyrst, som sørget for innkalle de fleste av møtedeltakern

Nasjonal Samlings flagg.

Quisling var ingen stor taler. Allikevel
 an store tilhørerskarer i 1933. Han var det
 vnet i norsk politikk. Men partiet hans fikk
 7 000 ved høstens valg.

sier: — Quisling kan bare ha hatt uklare og varierende forestillinger om hva han til slutt ville stå i spissen for. Han manglet, som det senere gikk opp for meg — evnen til selv å skape eller bygge opp en levende organisasjon.

Quislings fravær gjorde det imidlertid mulig å diskutere et emne som en del av de ca. 15 tilstedeværende fant uhyre pinlig, og viktig.

Det var presidenten i Nordisk Reklameforbund, Thor Bjørn Schyberg, som sa: — *Hvordan kan vi ha en leder som ikke klarer å se folk i øynene.*

Da brøt Quislings mangeårige venn, kaptein Frederik Prytz inn og sa: — *Dere må unnskylde Quisling. Han er jo halvt albino. Der er kanskje derfor han er så uunvilkende.*

Få ble ledere

Det var en liten, men svært broket forsamling som var med på noe kanskje bare et par, tre hadde tanker om konsekvensene av. En del av dem, slik som Freia-direktør Throne-Holst, ble aldri medlem av partiet. Det ble imidlertid forfatteren Eiliv Odde Hauge, selv om han senere hoppet av og dro til England. Slike som Adolf Egeberg jr. var allerede nazister.

Men bare noen få ble senere av de ledende i partiet. Prytz ble under krigen finansminister, en stilling han hadde til sin død vinteren 1945. Ingeniør Torbjørn Eggen fra Trøndelag ble fylkesfører i Nord-Trøndelag.

Prytz sa at Quisling ville innfinne seg neste dag og man møttes igjen på samme sted.

Igjen ble de skuffet. Det var umulig å få lederen til å komme med klare utsagn om hva slags parti det skulle bli. Walter Fyrst, som ifølge historikeren Sverre Hartmann var «primus motor» for møtene, måtte hele tiden presse Quisling til å si noe. Det var spørsmål om hvem som sto bak, om hvem som finansierte det nye partiet, om planene for høstens stortingsvalg. Quisling kom bare med slik tåketale som «Hvordan man skal sette opp et slikt (parti)-program er jo en skjønnsak». Han hadde ikke engang et program!

Til slutt sa Fyrst: — *Er det ikke bedre vi er enige om at de gamle*

har gjort så meget galt at
gs et nytt parti?

ling tar ordet

ing sa da at han hverken tagg
nger eller medlemmer. «En
n denne føres ikke fram av
tandpunkter eller lunkenhet.
være med de som er enige og
e får la være.»

de det stenografiske referatet
nne uttalelsen støttet av dr.
r. Otto Falchenberg, Walter
g Torbjørn Eggen.

eneste som uttrykte klar tvil
yberg.

slutt ble det bestemt at en
s komité skulle gå gjennom
gs vage utkast til program.
nytt møte ble berammet til 11.
an ville bli ferdig til den 17.

tidig foregikk i all hemmelig-
møte i Nordisk Folkereisnings
iske komité». Den 13. mai

nte medlemmene der, som var
ng, Prytz, Hvoslef, Munthe
ort, at Quisling den 16. mai

offentliggjøre en appell til det
folk «om nasjonal samling».
dig besluttet man allikevel at
ke skulle sendes noen offisiell
delse av det nye partiet til

departementet, slik man egent-
rde. Det hang sammen med en
avgjørelse, nemlig at man
skulle brenne alle broene til

spartiet. Quisling hadde ikke
pp håpet om en plass på en av
rtiets lister til valget. *da nå*
skulle en bestemme i hvi
med præs

om Quisling

storikeren Oddvar Hoidal skri-
«En slik tanke er bevis på at
ling ikke var i stand til å
atte realiteten i den politiske
onon.»

ort, mannen med den største
iske erfaring av gruppen, hadde
e tvil om Quisling. Men det var
diskusjon om noen annen
r. Det var førerens vår.

llerede den 12. mai hadde han
t artikkelen «Nasjonal Sam-
» til landets aviser, med sperre-
til den 16. Tidens Tegn slo den
tig opp over det meste av
residen.

Walter Fyrst hadde ordnet parti-
torer, i andre etasje i Prinsens-
7 B. Han var også i kontakt
ordføreren i Eidsvoll kom-

Mester og disippel: Fridtjof Nansen var for Quisling Nordmannen fremfor noen og hans ideal. Vile Nansen fulgt Quisling inn i NS?

Det første partimøtet i Prinsensgt. 7 B, slik det er rekonstruert i Walter Fyrsts film «Unge Viljer», en propagandafilm om hvorfor unge mennesker gikk inn i NS i 1933.

mune, for å få tillatelse til at
Quisling kunne holde tale fra trap-
pen foran den mest nasjonale av alle
landets bygninger på nasjonaldagen!
Opprinnelig var saken i orden, mer
så truet Arbeiderpartiet med å lage
eget tog — og da ville det ikke bli
noen samling. Planen ble skrinlagt.

I stedet ble det holdt medlems-
møte i partilokalene i Oslo om
kvelden. Tre studenter, blant andre
senere minister Rolf Jørgen Fugle
sang, hadde delt ut oppropet på
gaten og vervet 58 medlemmer
løpet av dagen.

Walter Fyrst skildrer møtet i sin
halvdokumentariske propaganda-
film «Unge viljer» fra 1942. Et
portrett av føreren er allerede
kommet opp på veggen. Rommet er
fullt av hovedsakelig unge mennes-
ker. «Den gamle norske hilsen» med
oppstrakt høyre arm er tatt i bruk.

Ved det første stortingsvalget
samme høst, fikk Nasjonal Samling
27 000 stemmer, en brutal skuffelse.

Og mange av den harde kjerne-
hadde mistet troen på det tidspun-
tet. De begynte å lure enda mer på
Quisling offentliggjorde sin først
avisartikkel etter valgnederlaget.

Den sto i Tidens Tegn ved
årsskiftet og het:

«Er det liv på stjernene?»

Menn med unik bildesamling

Her er mennene bak NASJONAL SAMLING

Listen over hvem som deltok i grunnleggelse av Nasjonal Samling i mai 1933, vil aldri bli fullstendig. Det var så mange forskjellige grupperinger og enkeltpersoner med flokete forbindelser som tok del. Men to grupper peker seg klart ut som hovedansvarlige: De som deltok i møtene på Grand Hotell i mai og medlemmene av Nordiske Forenings politiske komité.

Vi Menn kan her avsløre, i bilder, dette underlige persongalleri. Kanskje det mest forbausende er at så få av dem ble fremtredende nazister og landssvikere. Noen tok så å si øyeblikkelig avstand fra partidannelsen.

Johan Throne Holst

Født i 1868 i Trondheim. Direktør for Freia sjokoladefabrikk fra 1902. Stortingsmann for Frisinnede Venstre 1910—12. 1930 president i Norges Industriforbund. Ivrig medlem av Fedrelandslaget og Den nasjonale klubb. Ble aldri medlem av NS, men deltok på Grand. Han kom uanmeldt til møtet. Fyrst mener Prytz hadde bedt ham komme. Kunne skaffe penger gjennom organisasjonen «Vort Land».

Thor Bjørn Schyberg

President i Nordisk Reklameforbund. Fyrst hadde tiltenkt ham rollen som den første propagandasjefen. Deltok i Grand-møtene, men uttrykte med en gang sterk skepsis til Quisling og trakk seg øyeblikkelig ut.

Hans Krag

Født 1904, sønn av Vilhelm Krag og Thomas. Meget opptatt av litteratur. Medlem av Fedrelandslaget. Tok selv kontakt med Fyrst for å bli med i stiftelsen av NS. Skrev mange kriminalromaner. Gikk ut av partiet. Ble motstandsman og rømte til Sverige. Der skrev sammen med en annen krimiforfatter romanen: «Døden bytter rolle» om et lemneprosjekt fra krigen i Norge.

Walter Fyrst

Født i 1901 i Oslo. Reklame og filmmann som i 1933 var disponert i Spørvels Annonse A/S. Ble partiløst første propagandasjef. Gikk ut i 1934, men meldte seg inn igjen under krigen. Deltok i Den norske legion, sjef for Arbeidstjenesten, laget nazistisk propagandafilmer. Dem for landssvik.

Frederik Prytz

Forretningsmann med erfaring fra Russland, hvor han møtte Quisling. En sterk personlighet som Fyrst mener dirigerte Quisling. En av de som var opptatt av å få storkapitalistene med i den nye orden. Ble til slutt finansminister og døde av kreft vinteren 1945.

Adolf Egeberg, jr.

Født i Oslo, redaktør av Fronten, stifteren av Norges Nasjonalsosialistiske parti. En av de som hadde satt seg inn i Hitlers ideologi og partiapparat. Han oppga sine egne parti-ambisjoner til fordel for Quislings. Deltok i Grand-møtene. Spilte senere en rolle i partiets presse.

Torbjørn Eggen

Ingeniør. En av de første entusiastene. Deltok i Grand-møtene. Jobbet i Storebrand og Idun, men var stilt til disposisjon for Walter Fyrst som hadde tatt initiativ til «Arbeids-Fylkingen» for å skaffe arbeid til arbeidsløse. Bygde opp partiorganisasjonen sammen med Hvoslef. Hadde flere høye posisjoner innen NS i 30-årene. Var under krigen fylkesfører i Nord-Trøndelag.

Otto Falkenberg

Bedriftseier i Oslo. En av spissene i Rotary. Ble spurt av Walter Fyrst om han ville komme på Grand og sa ja. Var enig med Quisling om at det måtte startes et nytt parti. Gled senere ut.

iv Odde Hauge

fra Bergen, forfatter. Var med i retsen rundt Fronten og Norges nasjonalsosialistiske parti. Deltok på Grand og en stund etter partiets stiftelse. Tok senere avstand fra partiet. Flyktet fra Norge under krigen og dro til Skottland. Skrev rigsboken «Flukten fra Dakar». Senere sjef for Valdres Museum.

Ragnvald Hvoslef

Født i 1872 i Oslo. Ordfører i Mo kommune i Nordland i to år, major, militærattache i Washington 1918—19. Tok avskjed i 1928. Ble leder for Norges Samfundsværn i 1924. Medlem av Nordisk Folkereising og en tro disippel av Quisling. Ble partiets første generalsekretær.

Johan B. Hjort

Født i Oslo i 1895. Ble høyesterettsadvokat i 1929. Fremtredende medlem av Fedrelandslaget. Den som hadde størst politisk erfaring av samtlige stiftere. Den sterkeste personligheten, etter Quisling og Prytz. Ble sjef for Hirten. Meldte seg ut i 1937. Levde i Tyskland under krigen. Gjenopptok senere karrieren sin i Norge. Kjent riksmålsmann. Fast forsvarer i Høyesterett.

Gunnar Lyng Nissen

Kontorsjef. Hadde oppholdt seg i Amerika. Ble bedt av Fyrst om å være tilstede. Deltok også i Arbeids-Fylkingen. Trakk seg senere ut.

Adolph Fredrik Munthe

Født 1892 i Oslo. Kaptein i Feltartilleriet. Sekretær i Generalstabens hærordningskomisjon av 1926. Redaktør av «Vor Hær». Medlem av Nordisk Folkereising og en av Quislings nære medarbeidere.

Wilhelm Frimann Koren Christie

Født 1885 i Bergen. Jurist, fra 1928 med eget kontor i Hamar. Stifter av Norges Landssangerforbund. Var med på møter i Nordisk Folkereisingens politiske komité. Ble senere en fremtredende nazist og innehadde flere høye stillinger under krigen. *Min Riksfællesskap for Norsk je i Norge de norsk.*

Christopher Frederick Hawkin Borchgrevink

Født 1895 i Oslo. Ble høyesterettsadvokat i 1927. Utga i 1932 to læjuridiske bøker. En av J. Hjorts venner som stort sett fulgde ham. Brot med partiet da Hjort gikk ut i 1937. Kjent Quisling godt.

Stein Barth-Heyerdahl

Født 1909 i Sandnessjøen, malingsingeniør. Studerte jus. Var i 1933—34 universitetslektor i Greifswald. Har, etter eget utsagn, aldri siden hatt en annen stilling. Var medlem av landsstyret for Norsk Riksdugnad. Tilhørte kretsen rundt bladet Fronten, som representerte Norges Nasjonalsosialistiske parti. Spilte aldri noen fremtredende rolle i partiet. Deltok på Grand møtene.